

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/15/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8414204498
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8414204498.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a z členov senátu JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovaľovej v spore žalobcov: 1/ B. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXX/XX, O. S., 2/ Y. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXX/XX, O. S., proti žalovanej: U. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XXX/XX, O. S., o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva rozdelením veci s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Kežmarok, č.k. 2C/167/2014-431 zo dňa 3. novembra 2021, takto jednohlasne

rozhodol:

Zrušuje uznesenie a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Súd konanie z a s t a v u j e .

II. Žalovanej náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

III. Štátu p r i z n á v a voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorého po právoplatnosti uznesenia rozhodne súd samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil okrem iného ustanovením § 144, § 146 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“).

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobcovia žalobou doručenou Okresnému súdu Kežmarok dňa 02.07.2017 žiadali, aby súd zrušil podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnostiam zapísaným na liste vlastníctva č. XXX, k. ú. O. S., a to k pozemkom parcely registra C KN č. XXX- zastavaná plocha a nádvorie o výmere 760 m², parcely registra C KN č. XXX- záhrada o výmere 203 m² a rodinnému domu súp. č. XXX postavenému na pozemku parcely registra C KN č. XXX a tieto reálne rozdelil medzi podielových spoluvlastníkov podľa návrhu geometrického plánu č. XX/XXXX a priznal im nárok na náhradu trov konania.

4. Žalobu odôvodnili tým, že so žalovanou sú podielovými spoluvlastníkmi pozemkov parcely registra C KN č. XXX- zastavaná plocha a nádvorie o výmere 760 m², parcely registra C KN č. XXX- záhrada o výmere 203 m² a rodinného domu súp. č. XXX postaveného na pozemku parcely registra C KN č. XXX, zapísaných na liste vlastníctva č. XXX, k. ú. O. S., a to B. S. a Y. S.ová v podiele 1 k celku a U. N. v podiele 1/2 k celku. Tvrdili, že nehnuteľnosti- pozemky a samostatné 2 byty (na prízemí a poschodí) a hospodárske budovy, ktoré nie sú zapísané na liste vlastníctva užívali reálne rozdelené všetci ich právni predchodcovia, aj právni predchodcovia ich právnych predchodcov. Od začiatku užívania nehnuteľností ešte v čase, keď ich mali v nájme od rodičov žalobcu 1/, majú so žalovanou a jej rodinnými prísluškami neustále konflikty, ktoré riešili mestské, štátne orgány, ale aj súd. V roku 2014 odkúpili nehnuteľnosť od rodičov žalobcu 1/ a žalovanej navrhli legalizovať reálne rozdelenie nehnuteľností uzatvorením dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva podľa skutočného užívania, s čím pôvodne všetci

spoluvlastníci súhlasili. Na základe ústnej dohody zabezpečili zameranie nehnuteľností prostredníctvom geodeta. Žalovaná však následne nesúhlasila s dohodou, a preto podali žalobu, ktorou žiadajú zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva podľa pripojeného návrhu geometrického plánu, na základe ktorého sa z pozemkov parcely registra C KN č. XXX- zastavaná plocha a nádvorie o výmere 760 m², parcely registra C KN č. XXX- záhrada o výmere 203 m² vytvorili nové pozemky, ktoré rešpektujú nutné spoločné plochy, ale zároveň vytvárajú pozemky a delia stavby tak, ako sa užívajú. Pozemky majú rovnakú výmeru. Vo svojich ústnych prednesoch a písomných vyjadreniach trvali na podanej žalobe a žiadali rozdelenie nehnuteľností s tým, že žalovanej doplatia rozdiel.

5. Žalovaná v písomných podaniach v priebehu sporu najprv opätovne žiadala, aby sa ako susedia dohodli pred pojednávaním súdu (čl. 21 spisu). Následne nesúhlasila s rozdelením podielového spoluvlastníctva z vážnych dôvodov, ktoré bližšie neuviedla (čl. 35, 75, 140 spisu). V písomnom podaní zo dňa 05.03.2017 dokonca žiadala, aby súd zastavil konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva (čl. 44 spisu). Až následne, keď sa dozvedela o tom, že žalobcovia užívajú v skutočnosti viac izieb a že z tohto dôvodu jej budú musieť pri vyporiadaní a reálnom rozdelení nehnuteľností doplatiť, súhlasila s delením tak, aby to bolo spravodlivo vymerané a jej doplatené (čl. 144 rub, 147, 219, 234, 237, 266, 361, 374, 381, 395, 417 a čl. 429 spisu), pretože v opačnom prípade nebude s rozdelením súhlasiť. Taktiež ako žalobcovia, aj ona poukazovala vo svojich vyjadreniach na neustále konflikty so žalobcami a na veľmi zlé vzájomné vzťahy.

6. V priebehu sporu boli za účelom reálneho rozdelenia nehnuteľností vypracované znalecké posudky, pričom zo znaleckého posudku č. XXX/XXXX súdneho znalca Ing. W. M. vyplynulo, že optimálnu reálnu deľbu nehnuteľností rodinného domu súp. č. XXX nie je možné previesť, je možné rozdeliť rodinný dom na jednotlivé byty, a to byt č. X na prízemí rodinného domu, so samostatným vstupom do bytu č. 1, kde je možný prístup aj do suterénu (pivnic) a byt č. 2, kde vstupné schodisko do bytu č. X sa nachádza na prízemí rodinného domu a je stavebne oddelené a byt č. 2, ktorý je umiestnený na 1. poschodí rodinného domu a cez tento byt je prístupný aj pôjdový priestor. Znalec ďalej uviedol, že je možné aj rozdelenie stodoly na pozemku parcely č. XXX/XX na samostatné časti za predpokladu stavebných úprav, kde by bolo potrebné vymurovať deliace steny a previesť stropy nad samostatnými časťami. Orientačné náklady pri použití klasické muriva z pórobetónových tvárnic uviedol vo výške cca 4.000,- eur a pri použití drevených konštrukcií vo výške cca 2.500,- eur.

7. V znaleckom posudku č. XX/XXXX znalec Ing. W. M. stanovil všeobecnú hodnotu bytu č. X na prízemí rodinného domu (patriaci žalovanej) vo výške 20.663,07 eur a hodnota zastavenej plochy pod bytom č. X (parcely č. XXX/XX o výmere 64,96 m²) vo výške 1.703,23 eur. Byt č. 1 bol daný do užívania v roku 1818 a spĺňa podmienky pre samostatnú bytovú jednotku, je zrekonštruovaný a jeho údržba je prevádzaná dostatočne. Byt č. X na poschodí rodinného domu (patriaci žalobcom) bol podľa znaleckého posudku daný taktiež do užívania v roku 1818 a postupne prestavaný do súčasnej podoby. Je z časti zmodernizovaný a dispozične upravený. Jeho všeobecná hodnota je 31.524,65 eur a hodnota zastavenej plochy pod ním (parcely č. XXX/XX o výmere 100,04 m²) je 2.623,07 eur. Znaleckým posudkom č. XX/XXXX súdny znalec určil všeobecnú hodnotu vedľajších stavieb neevidovaných na liste vlastníctva a pozemkov parcely č. XXX a XXX vedených na liste vlastníctva č. XXX, k. ú. O. S.. Podľa tohto znaleckého posudku je všeobecná hodnota vedľajších stavieb a pozemkov patriacich k bytu č. X (žalovanej) 14.200,- eur a k bytu č. 2 (žalobcom) 17.000,- eur. Z uvedeného vyplýva, že celková hodnota nehnuteľností patriacich žalobcom je vo výške 51.147,72 eur a patriacich žalovanej vo výške 36.566,30 eur, a teda rozdiel predstavuje sumu 14.581,42 eur.

8. Žalobcovia v písomnom podaní zo dňa 01.09.2021 doručenom súdu dňa 02.09.2021 označenom ako žiadosť o zastavenie súdu žiadali súd o zrušenie a zastavenie žiadosti o rozdelenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva sp. zn. 2C/167/2014 z dôvodu neprimeraných a nevýhodných podmienok.

9. Žalovaná na pojednávaní súdu dňa 22.09.2021 k späťvzatiu žaloby žalobcami uviedla, že nesúhlasí so späťvzatím, pretože rozdeliť sa musí a žalobcovia to musia vyplatiť. Nevychádza s nimi dobre, stále jej robia problémy. Jej mama vlastní v meste byt, v ktorom ona nebýva, chodí tam po obed, sprchovať sa a prať si veci. Uviedla, že prišla na pojednávanie s tou zámienkou, aby bolo rozdelené a jej zaplatený doplatok, potom si už nebude robiť ťažkosti, že užívajú jej polovicu. Podľa nej ich vzťahy po rozdelení budú také, že aj naďalej sa budú ignorovať, nezdravíť.

10. Súd prvej inštancie posúdil písomné podanie žalobcov zo dňa 01.09.2021 ako späťvzatie žaloby podľa § 144 C.s.p., s ktorým žalovaná s poukazom na § 146 ods. 2 C.s.p. nesúhlasila. Následne posúdil účinnosť nesúhlasu žalovanej so späťvzatím žaloby a podľa neho je jej nesúhlas neúčinný z dôvodov uvedených ďalej, a preto konanie zastavil.

11. Podľa § 146 ods. 2 C.s.p. súhlas žalovaného je vždy potrebný, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z hmotného práva, môže sa z povahy veci ktorýkoľvek z účastníkov právneho vzťahu žalobou domáhať tohto usporiadania prostredníctvom súdneho rozhodnutia. Kto svoje právo uplatní z časového hľadiska skôr, stáva sa v sporovom konaní žalobcom. Jeho procesná pozícia nie je determinovaná hmotným právom, pretože za rovnakých okolností sa mohol totožného nároku úspešne domáhať aj druhý alebo ktorýkoľvek iný účastník právneho vzťahu, je tomu tak aj v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva s poukazom na ustanovenie § 142 Občianskeho zákonníka, a preto žalovaný musí udeliť výslovne súhlas so späťvzatím žaloby. Zákonodarca tu rieši otázku tzv. iudicium duplex, teda situácie, keď žalobcom aj žalovaným môže byť ktorákoľvek zo strán. Hmotnoprávna vecná legitímácia sa vzťahuje na obidve strany a ako konštatuje zákonodarca, je len otázkou procesnej náhody, kto podá žalobu. Preto sa v takýchto prípadoch súhlas so späťvzatím žaloby vyžaduje vždy, keďže za navrhovateľa treba považovať obidve strany sporu, a preto späťvzatie návrhu urobené len jednou z nich nemôže viesť bez súhlasu (vyjadrenia zhodnej vôle) druhej strany k zastaveniu konania.

12. Podielové spoluvlastníctvo predstavuje vlastnícky vzťah viacerých osôb k určitej veci, vyjadrený určenou výškou podielov. Pri úprave zániku podielového spoluvlastníctva sa vychádza zo zásady, že nikoho nemožno nútiť, aby zotrval v spoluvlastníckom vzťahu. Jedným zo spôsobov zániku podielového spoluvlastníctva je dohoda spoluvlastníkov o jeho zrušení a vyporiadaní. Ak k dohode nedôjde, zruší a vyporiada podielové spoluvlastníctvo súd. Jednotlivé spôsoby vyporiadania podielového spoluvlastníctva upravuje Občiansky zákonník, ktorý súčasne ustanovuje aj ich poradie, ktoré je pre súd záväzné. Prvý spôsob zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva - reálne rozdelenie medzi spoluvlastníkov podľa výšky podielov - prichádza do úvahy iba tam, kde predmet sporu vlastníctva je reálne deliteľný. Ak reálne rozdelenie predmetu spoluvlastníctva nie je možné, druhý spôsob zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva je prikázanie veci za primeranú náhradu jednému alebo viacerým spoluvlastníkom, prihliada sa na účelné využitie veci, ale aj na násilné správanie podielového spoluvlastníka voči ostatným spoluvlastníkom.

13. V tomto konkrétnom spore sa žalobcovia domáhali zrušenia podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam zapísaným na liste vlastníctva č. XXX, k. ú. O. S. a ich reálneho rozdelenia, čiže žiadali zrušiť a vyporiadať podielové spoluvlastníctvo prvým zákonným spôsobom, a to s poukazom k tomu, že je takéto vyporiadanie reálne možné a že tak ako to oni užívajú teraz tak to užívali nielen ich právni predchodcovia ale aj právni predchodcovia ich právnych predchodcov. Reálne rozdelenie vecí však nemusí kopírovať výšku spoluvlastníckych podielov a v takom prípade prichádza do úvahy kombinovaný spôsob vyporiadania podľa kritérií pri prikázaní veci jednému zo spoluvlastníkov. To znamená, že rozdelením nemusia vždy vzniknúť rovnako hodnotné diely nehnuteľností (tieto by mohli byť napr. rôzne vybavené, rôzne staré, môžu sa nachádzať v rozdielnom stave zachovalosti a pod.) I na tieto skutočnosti je potrebné pri vysporiadaní formou rozdelenia prihliadať a vyjadriť ich primeranou peňažnou náhradou, tzv. kombinovaný spôsob vyporiadania (R 61/1968, R 108/1967).

14. Žalobcovia až do času, kým nebol v spore vypracovaný znalecký posudok určujúci všeobecnú hodnotu nehnuteľnosti trvali na zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva s tým, že žalovanej doplatia rozdiel. Až po oboznámení sa so skutočnosťou, že by žalovanej mali vyplatiť sumu 14.581,42 eur, pričom však vzťahy medzi podielovými spoluvlastníkmi by sa žiadnym spôsobom nezmenili, zobrali podanú žalobu späť a to z dôvodu, ako sami uviedli, neprimeraných a nevýhodných podmienok. Súd po tom, čo sa dôsledne oboznámil s vyjadreniami žalovanej, ktorá ako sama uviedla, prišla na pojednávanie s tou zámienkou, aby bolo rozdelené a jej zaplatený doplatok, potom si už nebude robiť ťažkosti, že užívajú jej polovicu, mal za to, že napriek jej nesúhlasu so späťvzatím žaloby otázka zániku spoluvlastníctva nemá pre ňu prioritu a ide jej len o vyriešenie užívacích vzťahov a doplatenie sumy.

15. Z listu vlastníctva č. XXX, k. ú. O. S. mal súd preukázané, že nehnuteľností, a to pozemok parcely registra C KN č. XXX- zastavaná plocha a nádvorie o výmere 760 m², pozemok parcely registra C KN

č. XXX- záhrada o výmere 203 m² a rodinný domu súp. č. XXX postavený na pozemku parcely registra C KN č. XXX vlastníka žalobcovia v podiele 1 s titulom nadobudnutia kúpna zmluva V XXX/XX-XXX/XX a žalovaná v podiele 1 s titulom nadobudnutia darovacia zmluva N 243/2010- V 299/10-144/10. Z kúpnej zmluvy predloženej žalobcami na čl. 217 spisu vyplýva, že predmetom zmluvy podľa čl. III. bod 3.3 bol spoluvlastnícky podiel k rodinnému domu súpisné číslo XXX, ktorý predstavuje v skutočnosti samostatný byt na I. poschodí rodinnému domu pozostávajúci z 2 predných izieb (orientovaných na ulicu), kuchyne, chodby, 2 zadných izieb (orientovaných do dvora), schodiska, pôjdu, balkónu a príslušenstva (WC, kúpeľňa, komora) a je tiež popísaný v kúpnej zmluve V XXX/XX, ktorou predávajúci nehnuteľnosti nadobudli. Predmetný byt si žalobcovia dispozične upravili a zmodernizovali. Zo znaleckého posudku č. XX/XXXX vyplýva, že byt č. X pozostáva z dvoch obytných miestností a príslušenstva (WC, kúpeľňa, kuchyňa a chodba) a je zrekonštruovaný. Ako tvrdili v podanej žalobe žalobcovia a nepoprela to ani žalovaná, byty v podstate v takom stave v akom sú s prihliadnutím na ich rekonštrukciu užívali aj právni predchodcovia ich právnych predchodcov a nikto z nich nenamietal, že by nezodpovedali veľkosti spoluvlastníckych podielov, ako sú zapísané v katastrí nehnuteľnosti, v podiele 1 k celku u každého z podielových spoluvlastníkov. Žalobcovia okrem toho tým, že svoj byt viac zmodernizovali zvýšili jeho všeobecnú hodnotu. Aj v tomto prípade súd musí dbať na to, aby rozdelenie bolo z hospodárskeho hľadiska účelné, aby bolo spravodlivé, a aby niektorý zo spoluvlastníkov nebol delením vážne poškodený, to zn. aby aj čiastka stanovená na vyrovnanie nebola vysoká. Žalobcovia poukázali na to, že vyporiadanie je pre nich neprimerané a nevýhodné, pričom súd mal za to, že tým poukazujú práve na úhradu sumy vo výške 14.581,42 eur, ktorú by pri vyporiadaní boli povinní vyplatiť žalovanej.

16. Vzhľadom k uvedenému možno uzavrieť, že žalobcovia zobrali žalobu späť, žalovaná so späťvzatím žaloby síce nesúhlasila, avšak sama taktiež v pozícii žalobkyne nepredniesla žiaden návrh, ako by bolo možné vzťahy medzi spoluvlastníkmi usporiadať. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že ako jediný a zákonný spôsob zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva je jeho reálne rozdelenie kombinované s peňažnou náhradou. Aj v judikatúry vplýva, že ak je možné reálne rozdelenie vecí, súd musí takýmto spôsobom postupovať a nehnuteľnosti reálne rozdeliť. Zo žaloby ani z vyjadrenia strán nie je požadovaný ani iný spôsob vyporiadania. Ako však uviedli žalobcovia takýto spôsob vyporiadania je pre nich nákladný a nevýhodný, pričom sa týmto vyporiadaním ani žiadnym spôsobom nezmenia vzťahy medzi podielovými spoluvlastníkmi. Týmto spôsobom nie je možné ani tzv. „nevyporiadať“ podielové spoluvlastníctvo z dôvodov hodných osobitného zreteľa a žalobu zamietnuť. Nič to však podľa názoru súdu nemení na tom, že súd z týchto dôvodov môže vyhodnotiť nesúhlas žalovanej so späťvzatím žaloby ako neúčinný, keď jednak byty tak ako sa užívajú teraz, sa užívali aj dávno predtým, ako ich vlastnili terajší podieloví spoluvlastníci (a žalobcovia svoj byt sami zhodnotili, čo im nemôže byť na ťarchu) a títo pri ich nadobúdaní si boli toho vedomí, a preto každý z nich užíva svoj podiel. Ďalej podľa názoru súdu ani vyporiadanie a zrušenie podielového spoluvlastníctva žiadnym spôsobom nevyrieši neustále konflikty medzi podielovými spoluvlastníkmi navzájom. A napokon nemožno opomenúť ani správanie žalovanej, ktorá sa najskôr chcela dohodnúť, potom nesúhlasila s rozdelením a žiadala konanie zastaviť a napokon podmienila svoj „súhlas“ s rozdelením nehnuteľnosti vyplatením rozdielu v peniazoch a to bol aj dôvod, pre ktorý nesúhlasila so späťvzatím žaloby.

17. Navyše bolo by v rozpore s dobrými mravmi, ak by súd rešpektoval nesúhlas žalovanej a konanie nezastavil, pretože žalovaní by boli nútení vyplatiť žalovanej sumu 14.581,42 eur, avšak užívanie nehnuteľnosti ani vzťahy medzi podielovými spoluvlastníkmi by sa žiadnym spôsobom nezmenili. Rovnako by sa nezmenili ich konflikty, ak by im zostali spoločné časti v ich spoluvlastníctve, ktoré treba udržiavať a je otáznne, či by boli schopní sa dohodnúť na ich údržbe. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Generálna klauzula týkajúca sa dobrých mravov funguje ako posledná inštancia. Dobré mravy predstavujú etické, kultúrne, spoločenské, morálne a mimoprávne pravidla správania. Každé konanie mimo uvedenej sféry, ktoré bez právneho dôvodu zasahuje do práv účastníkov právneho vzťahu, je zakázané. Smerom dovnútra vzťahu je zakázané aj také konanie účastníkov právneho vzťahu, ktoré sleduje spoločenský škodlivé ciele, hoci navonok sa takéto konanie javí ako súladné s právom. Napr. výslovne žalovanou uvádzaný zisťovací dôvod vyporiadania, doplatenie peňažnej náhrady. Následkom takého konania je potom neposkytnutie ochrany práva, resp. odopretie autoritatívneho rozhodnutia súdu potrebného na vznik právneho vzťahu medzi účastníkmi. Aplikáciou ustanovenia § 3 ods. 1 podľa názoru súdu nedôjde k oslabeniu princípu právnej istoty medzi stranami a zastavenie konania bude spravodlivé.

18. Aj s prihliadnutím k zásade dobrých mravov a s poukazom na už uvedené súd vyhodnotil nesúhlas žalovanej so späťvzatím žaloby ako neúčinný a konanie zastavil. Navyše zastavením konania neuplynú žiadnej zo strán sporu lehota na zrušenie a vyporiadanie ich podielového spoluvlastníctva v budúcnosti na rozdiel od toho ako je to pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov.

19. O trovách konania súd rozhodol podľa § 256 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane. V predmetnom spore procesne zavinili zastavenie konania žalobcovia, avšak žalovanej žiadne trovy nevznikli, ani jej zo spisu nevyplývali, preto súd rozhodol tak, že žalovanej náhradu trov konania nepriznal. O trovách štátu súd rozhodol v súlade s § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku a zaviazal žalovanú a náhradu trov štátu v rozsahu 100 %, ktoré vznikli uhrádzaním znalečného súdnym znalcom z rozpočtových prostriedkov súdu, resp. štátu, nakoľko žalobcovia svoju časť znalečného uhradili a znalecké dokazovanie bolo vykonané v záujme oboch strán sporu. O výške trov štátu súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

20. Proti rozsudku podala žalovaná včas odvolanie. Žiadala, aby súd vyporiadal podielové spoluvlastníctvo tak, aby žalobcovia vyplatili žalovanú za nadužívanie spoluvlastníckeho podielu.

21. Po výzve súdu prvej inštancie na odstránenie väd podaného odvolania žalovaná doplnila svoje podanie tak, že žiada zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva v zmysle znaleckého posudku. Poukázala aj na narušené susedské vzťahy.

22. K odvolaniu žalovanej sa vyjadrili žalobcovia. Uviedli, že nesúhlasia s odvolaním žalovanej a trvajú na rozhodnutí súdu prvej inštancie, ktorým konanie zastavil.

23. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 C.s.p.), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné.

24. Podľa ustanovenia § 144 C.s.p., žalobca môže vziať žalobu späť.

25. Podľa § 146 ods. 1, ods. 2 C.s.p., súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatiu žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie. Súhlas žalovaného je potrebný vždy, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

26. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobcovia vzali žalobu späť potom, ako sa oboznámili so znaleckým posudkom. Späťvzatie odôvodnili neprimeranými a nevýhodnými podmienkami. Žalovaná na pojednávaní dňa 22.9.2021 (č.l. 427 spisu) vyjadrila nesúhlas so späťvzatím žaloby, žiadala, aby súd zrušil podielové spoluvlastníctvo, rozdelil byty a zaviazal žalobcov na vyplatenie sumy.

27. Ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z hmotného práva, môže sa z povahy veci ktorýkoľvek z účastníkov právneho vzťahu žalobou domáhať tohto usporiadania prostredníctvom súdneho rozhodnutia. Medzi takéto konania patria aj konanie o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Keďže postavenie žalobcu a tým aj oprávnenie na späťvzatie žaloby svedčí konkrétnemu subjektu iba z titulu časového predstihu, môže súd po späťvzatiu žaloby konanie alebo jeho časť zastaviť len so súhlasom žalovaného. Za určitých podmienok môže kvalifikovaný nesúhlas žalovaného viesť k rozhodnutiu súdu o nepripustení späťvzatia žaloby, pričom konania podľa § 146 ods. 2 C.s.p. môžu byť zastavené iba so súhlasom žalovaného. Vyžadovaný je výslovný súhlas, ktorý musí žalovaný zrozumiteľne vyjadriť v podaní určenom súdu (§ 123 ods. 1 C.s.p.). Absencia nesúhlasu so späťvzatím žaloby za žiadnych okolností nepostačuje. Ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, je zastavenie konania alebo jeho časti vždy podmienené výslovným súhlasom žalovaného. Toto generálne ustanovenie sa aplikuje aj v prípadoch, keď to nie je výslovne uvedené. Súhlas žalovaného so späťvzatím žaloby je výslovným prejavom jeho vôle, ktorý je adresovaný súdu. V tejto súvislosti nepostačuje absencia nesúhlasu a do úvahy neprichádza ani prezumpcia podľa § 157 ods. 2 C.s.p.. Súhlas musí byť reálny a pozitívne vyjadrený. Žalovaný nie je povinný svoj súhlas so späťvzatím žaloby odôvodňovať a túto povinnosť nemá ani vtedy, ak sa rozhodne

vyjadriť svoj nesúhlas. Prezentované dôvody súhlasu alebo nesúhlasu žalovaného so späťvzatím žaloby v režime § 146 ods. 2 C.s.p. sú bez právneho významu. Riadne udelený súhlas so späťvzatím žaloby nemôže žalovaný odvolať alebo vziať späť, rovnako ako nemôže žalobca odvolať späťvzatie žaloby. Ak žalovaný súhlas so späťvzatím žaloby alebo jej časti neudelí, prípadne ak vyjadrí svoj nesúhlas s týmto úkonom, postupuje súd rovnako ako pri nesplnení podmienok na zastavenie konania alebo jeho časti podľa ods. 1 a späťvzatie žaloby nepripustí. Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 544-546 s.

28. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2 Cdo 275/2005 (ZSP 41/2012): „Konanie o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva je návrhovým konaním, v ktorom sú účastníkmi konania všetci spoluvlastníci, pričom títo tvoria tzv. nerozlúčné procesné spoločenstvo. Nesúhlasom so späťvzatím žaloby o zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva môže byť aj právo spoluvlastníka nezotrvať v existujúcom spoluvlastníctve. K odňatiu možnosti konať pred súdom, a teda k založeniu vady konania podľa § 237 písm. f) OSP dochádza aj vtedy, ak súd zastaví konanie z dôvodu nesprávnej aplikácie jednoduchého práva.“

29. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky, sp.zn. 22 Cdo 2149/2014 (SR 3/2015 s. 92) „Vážné dôvody, ktoré opodstatňujú nesouhlas žalovanej strany so späťvzatím žaloby, zpravidla spočívajú v tom, že žalovaný alebo jiný účastník řízení má právní nebo jiný (morální, ekonomický apod.) zájem na tom, aby o žalobě bylo meritorně rozhodnuto. Vážný důvod k nesouhlasu se zpětvetím žaloby má žalovaný i tehdy, jestliže dokazování ve věci postoupilo tak daleko, že lze očekávat rozhodnutí soudu.“

30. V danom prípade sa žalobcovia žalobou domáhali zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva. Nakoľko ide o žalobu, v ktorej určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z hmotného práva, na zastavenie konania z dôvodu späťvzatia žaloby žalobcami Civilný sporový poriadok vyžaduje obligatórne súhlas žalovanej. Keďže žalovaná svoj súhlas neudelila, naopak výslovne nesúhlasí so späťvzatím žaloby a žiada vyporiadať podielové spoluvlastníctvo podľa znaleckého posudku vypracovaného v konaní, súd prvej inštancie nemal splnené podmienky na zastavenie konania a konanie zastavil v rozpore s ust. § 146 ods. 2 C.s.p..

31. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd postupom podľa § 389 ods. 1 písm. a) C.s.p. napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

32. O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie podľa § 396 ods. 1 a ods. 3 C.s.p. v rozhodnutí vo veci samej.

33. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 C.s.p. v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).